

heeft geïnstalleerd. Zijne Excellentie heeft daar vooropgesteld, dat de bosoppervlakte in Nederland niet mag achteruitgaan en de nadruk er op gelegd, dat aan de economische zijde van het vraagstuk alle aandacht moet worden besteed, waarbij de belangen van de landbouw, mede door de betekenis die het bos heeft voor de gesteldheid der landbouwgronden in het oog moet worden gevat, evenals die van de recreatie en het landschapsschoon. Uit het verslag van de eerste zitting van de Europese Commissie voor bosbouw en bosbouwproducten van de F.A.O., in Juli jl. te Genève gehouden is nog weer duidelijk gebleken, dat het nodig is de hout-productie overal zo hoog mogelijk op te voeren. Wij hebben in ons bosarme land zeker de plicht onze bossen in stand te houden, zo mogelijk uit te breiden en deskundig te beheren, waardoor aan alle factoren die hier in het geding zijn recht zal worden gedaan. Hiermede verklaar ik de najaarsvergadering 1948 voor geopend.

VERSLAG VAN DE 19de WETENSCHAPPELIJKE CURSUS
DER NEDERLANDSCHE BOSCHBOUW VEREENIGING
OP 15 EN 16 OCTOBER 1948.

De 19de wetenschappelijke cursus mag zeer geslaagd worden genoemd. Een groot aantal onzer leden en andere belangstellenden, waaronder ook een dertig-tal studenten hebben van de gelegenheid gebruik gemaakt de beide interessante voordrachten van Prof. Dr E. Melin over „mycorrhiza" en Drs J. van der Drift over „De fauna van het strooisel" te volgen.

De tweede dag werd gebruikt voor demonstraties in aansluiting aan beide lezingen. Daarvoor werd door de Directeur van het Itbon, Dr A. D. Voûte, de nodige ruimte in zijn nieuwe gebouw „Mariëndaal" te Oosterbeek welwillend beschikbaar gesteld. Directeur, staf en personeel van het Itbon hebben veel moeite en zorg besteed, om de demonstraties te doen slagen. Dit is dan ook volkomen gelukt.

In één der laboratoria was de apparatuur in werking te zien, waarmede het onderzoek naar de fauna in het strooisel wordt verricht. In een tweede laboratorium waren verscheidene monsters uit verschillende bostypen en opstanden, van groveden, beuk, Amerikaanse eik, enz. in de natuurlijke ligging uitgestald en waren de daarbij behorende resultaten van de vangst, in petri-schalen gesorteerd naar de lagen van het strooisel, uitgestald. De Amerikaanse eik maakte hier overigens geen slechte beurt!

Daarnaast was er gelegenheid, met loupes en microscopen verschillende vooral van de kleinere dieren nader te bekijken, en ten slotte was te zien, hoe in vitro het kwantitatieve verbruik van delen van het strooisel, bladeren of naalden door speciale soorten van dieren wordt bepaald en welk effect dit heeft op de veranderingen in het strooisel. Alles was op zeer instructieve wijze, voorzien van opschriften en eventueel bijgevoegde afbeeldingen, voor de bezoekers klaar gezet. En door de verdeling in niet te grote groepen per demonstratie was het aan de

inleider mogelijk meer of minder individueel de bezoekers nader in te lichten.

Het zelfde gold voor de demonstratie van de mycorrhiza, die in de tuin kon plaats vinden dank zij het gunstige herfstweer.

Voor deze demonstratie was door personeel en vervoermiddelen van het Itbon in de eerste plaats „het bos” op de demonstratie-tafel gebracht, d.w.z. de strooisel- en humuslaag met enige grond (de bomen waren achtergebleven). De opstand, die het materiaal had geleverd, bestond uit groveden en een aantal voorbeelden waren meegebracht, waar behalve groveden ook wat berk, eik en een enkele Amerikaanse eik stonden.

Het was Prof. Melin dan ook mogelijk voor de ogen van de deelnemers uit dit strooisel wortels met mycorrhiza op te diepen van groveden, berk en waarschijnlijk eik. De typisch dichotoom vertakte mycorrhiza van groveden al naar gelang van de zwam-component gelig-bruin van tint (waarschijnlijk Scleroderma) of roze (waarschijnlijk een of andere Russula) werden gevonden naast de met zekerheid door een of andere boleet gevormde knolletjes-mycorrhiza. Ook de monopodiaal vertakte mycorrhiza van loofhout kon worden getoond en onder de door het Laboratorium voor Mycologie van de L.H. beschikbaar gestelde binoculaire loupes kon een ieder nog een indruk van details verkrijgen. Van de door de spreker in zijn voordracht genoemde Cenococcum werden pleksgewijze talrijke sclerotien opgediept en in de omgeving hiervan troffen wij ook de bijbehorende glanzend zwarte mycorrhiza op groveden, waarvan bruine mycelium-draden in de omgeving uitstraalden.

Gezien het grote belang van een goede mycorrhiza-ontwikkeling in kwekerijen waren verder aanwezig 2-jarige verspeende planten van groveden uit een kwekerij van het Deeler Woud. Als bemesting was hier toegediend kalium en fosfor. Het daardoor relatief ontbreken van stikstof bleek inderdaad zeer gunstig op de vorming van mycorrhiza te hebben gewerkt. Verder waren er 1-jarige zaailingen van verschillende soorten Pinus, gekweekt in de kwekerij van het Bosbouwproefstation T.N.O. op de Dorschkamp. Hier was minstens gedurende vier jaren geen bemesting toegepast. Het bleek dan ook, dat van de kiemplanten vrijwel 100% der dwergwortels was omgevormd tot mycorrhiza, die overigens tot 25 cm diep in de minerale grond worden aangetroffen.

De viermaal herhaalde uitleg bij de demonstratie mag voor de inleiders tenslotte enigszins saai lijken. Maar dit was geenszins te merken en de deelnemers aan deze excursie naar „Mariëndaal” konden zeer voldaan over de intensieve kennismaking met de twee zo belangrijke en boeiende gebieden naar huis terug keren.